

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Rode dradenanalyse 2024

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Samenwerken aan zorg en veiligheid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doelstelling	2
1.3 Systematiek	2
1.4 Gebruikte bronnen	2
1.5 Samenvatting van de beoordeling van de operationele prestaties	3
2. Context van 2024	4
2.1 GRIP-incidenten	4
2.2 Multidisciplinaire trainingen, oefeningen en workshops	7
2.3 Systeemtest	8
2.4 Overige ontwikkelingen	8
Programma 'Doorontwikkeling crisisbeheersing'	8
Verbinding met andere veiligheidsregio's	9
Piketdagen	9
2.5 Opvolging op actiepunten vanuit de Rode dradenanalyse 2023	10
3. Piketorganisatie	11
Duurzame piketorganisatie	11
4. Rode draden	14
4.1 Melding en Alarmering	14
4.2 Leiding en Coördinatie	16
4.3 Informatiemanagement	17
4.4 Crisiscommunicatie	19
4.5 Afschalen en Nafase	20
5. Actie- en aandachtspunten	21
Eindoordeel	21

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en doelstellingen van dit document, hoe dit document is opgezet en welke bronnen zijn gebruikt om te komen tot de rode draden.

1.1 Aanleiding

De Inspectie Justitie en Veiligheid (IJ&V) vraagt jaarlijks alle veiligheidsregio's om een rode dradenanalyse van de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing aan te leveren. Op die manier ontstaat er een beeld van de operationele prestaties tijdens GRIP-inzetten, systeemtesten en multidisciplinaire oefeningen. Wanneer de inspectie deze analyses van alle veiligheidsregio's naast elkaar legt, ontstaat er een landelijk beeld van het presterend vermogen van de veiligheidsregio's en de crisisrepons in algemenere zin.

Daarnaast vormt deze rode dradenanalyse een inzicht dat gebruikt kan worden in de eigen kwaliteitszorgcyclus van de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Door het in beeld brengen van trends en/of ontwikkelingen, komen ontwikkelpunten naar voren. Daardoor bevordert deze analyse het lerend vermogen en tracht het blinde vlekken weg te nemen, of te verkleinen.

1.2 Doelstelling

Zoals hierboven reeds beschreven brengt de analyse het afgelopen jaar in beeld voor wat betreft de operationele inzet tijdens incidenten en oefeningen. Aan de hand van zogenoemde 'rode draden' in evaluaties wordt het presterend vermogen van de regionale crisisorganisatie in beeld gebracht. Op basis van de vijf multidisciplinaire kritische processen van crisisbeheersing worden leerpunten gesignaleerd, die na implementatie bijdragen aan het verbeteren van de operationele processen. Tegelijkertijd is het ook goed om stil te staan bij dat wat al goed gaat; alleen wanneer er bewustzijn is over dat wat goed gaat, kan het vasthouden van dat niveau worden geborgd.

1.3 Systematiek

Deze rode dradenanalyse 2024 baseert zich op evaluaties van GRIP-incidenten, de jaarlijkse systeemtest en diverse multidisciplinaire oefeningen en is gericht op het in kaart brengen van de operationele prestaties van de crisisorganisatie. De brondocumenten zijn naast elkaar gelegd en vergeleken op terugkerende thema's, waarbij gekozen is voor de kritische processen van crisisbeheersing zoals beschreven in de handreiking van de inspectie. Voor elk van deze processen is een inhoudelijke beoordeling opgesteld, gekoppeld aan een van de volgende kwalificaties; *'op orde'*, *'voor verbetering vatbaar'* of *'risicovol'*.

1.4 Gebruikte bronnen

Voor de totstandkoming van deze rode dradenanalyse is er gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- Handreiking rode dradenanalyses van de Inspectie J&V, aangevuld met de Checklist Rode dradenanalyse versie 2023 en 2024;
- Evaluatierapport systeemtest 2024;
- Verslag leersessies CoPI en ROT n.a.v. GRIP 2 explosie Schammenkamp
- Evaluatierapport olielekage met ecologische impact;
- Conceptversie van evaluatie stroomstoring in Europoort;

- Evaluatievragenlijsten betreffende de vijf crisisprocessen die na afloop van GRIP-incidenten en de planningsstaf 'Tour de Femmes' zijn ingevuld;
- Evaluaties van de ROT oefeningen;
- Evaluaties van de CoPI oefeningen;
- Intern VRR document *Totaal overzicht GRIP 1995 tot heden*;
- Journaals uit LCMS en IRS.

Daarnaast is aanvullende informatie onder andere opgehaald bij het cluster Leren & Ontwikkelen van de afdeling Crisisbeheersing, de piketpools van Leiders CoPI, Operationeel Leiders en CaCo's.

1.5 Samenvatting van de beoordeling van de operationele prestaties

In de tabel hieronder is per kritisch proces van crisisbeheersing de beoordeling weergegeven, met daarachter beknopt de bijbehorende aandachtspunten. In de hoofdstukken hierna is een gedetailleerder beeld van de crisisorganisatie en de operationele prestaties beschreven. Ten slotte sluit dit document af met een uitgebreidere lijst met punten van aandacht.

Proces	Score	Aandachtspunten
Melding en alarmering	Op orde	Controleer werkwijzen met partners
Leiding en Coördinatie	Op orde	Versteving van uniformiteit
Informatiemanagement	Op orde	Gedeelde bekendheid met middelen
Crisiscommunicatie	Op orde	Oefen met communicatiepartners
Afschalen en Nafase	Voor verbetering vatbaar	Maak concreet wat de nafase omvat

2. Context van 2024

In dit hoofdstuk wordt de context van het jaar 2024 geschetst. Zo wordt in een oogopslag duidelijk hoeveel en wat voor soort GRIP-inzetten en oefeningen er hebben plaatsgevonden, maar ook welke ontwikkelingen met invloed op de operationele prestaties er hebben plaatsgevonden.

2.1 GRIP-incidenten

In 2024 vonden er binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 28 GRIP-incidenten plaats. Dit betrof 26 keer GRIP 1 en twee keer GRIP 2, waarvan een keer zonder CoPI (de stroomstoring van 3 september).

	Datum	Incident	GRIP	
1	02-01	IBGS Middel Welplaatweg	1	
2	29-01	Zeere grote brand Schammenkamp Rotterdam		2
3	09-02	Wateroverlast Vondelingenplaat	1	
4	11-02	Wateroverlast Meeuwenhof	1	
5	14-02	Wateroverlast Meeuwenhof	1	
6	15-02	Zeere grote brand Esso	1	
7	29-02	Kraanongeval Valckesteinweg	1	
8	01-03	Waterongeval Willemsbrug	1	
9	24-04	Zeere grote brand Arrheniusweg	1	
10	25-04	Zeere grote brand Waterleidingstraat	1	
11	08-05	Grote brand Kapperszaak Mijnsherenlaan	1	
12	17-05	Stroomstoring Schiedam	1	
13	17-05	Stankoverlast Ridderkerk	1	
14	18-05	Verwarde persoon Brederodestraat	1	
15	08-07	Zeere grote brand Winkel Spijkenisse	1	
16	13-07	Wateroverlast Weverskade	1	
17	22-07	Luchtverontreiniging Exxon-Mobil Botlek	1	
18	24-07	Lekkage stookolie service terminal Botlek	1	
19	03-09	Lekkage zoutzuur Botlek	1	
20	03-09	Stroomstoring Europoort		2
21	08-09	Zeere grote brand instelling begeleid wonen	1	
22	10-09	Zeere grote brand Allard Piersonstraat	1	
23	07-10	Lekkage gevaarlijke stoffen Westlake Epoxy	1	
24	30-10	Stroomuitval Franciscus gasthuis	1	
25	11-01	Brand Thorbeckestraat	1	
26	18-11	IBGS D'Arcyweg	1	
27	05-12	Zeere grote brand Garage Gorzenpad	1	
28	21-12	Explosie Robert Schumanring	1	

Hoe lang duurde de opgeschaalde situatie?

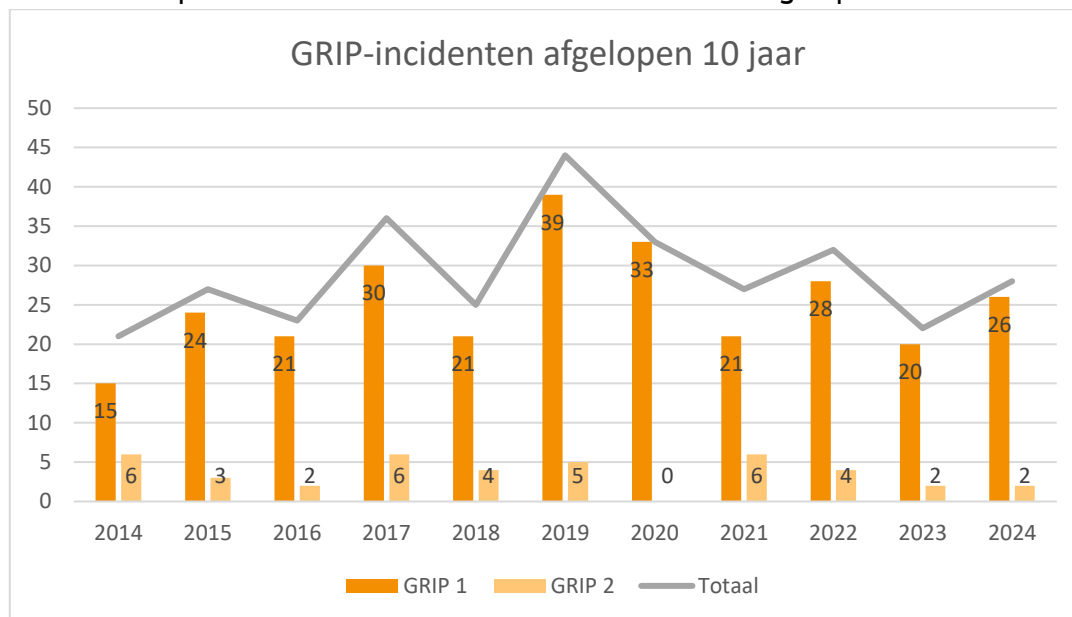
Langste tijd: **13 uur**

Kortste tijd: **1 uur**

Jaargemiddelde: **4 uur**

Aantal incidenten

Het aantal incidenten, en daarin de verhouding tussen verschillende GRIP-niveaus, in 2024 is vergelijkbaar met de afgelopen jaren. De spreiding over het jaar is wel enigszins opmerkelijk te noemen; in het eerste kwartaal (8 keer GRIP) springt de korte maand februari (5 keer GRIP) eruit. Tegelijkertijd werd er in de zomermaanden juni en augustus 0 keer opgeschaald naar GRIP. Verder was er op 3 september voor twee losstaande incidenten tegelijkertijd opgeschaald naar GRIP1 (zoutzuurlekkage) en GRIP2 zonder CoPI (stroomtuitval), vonden er op 17 en 18 mei drie GRIP1 incidenten plaats binnen 24 uur. Ook deze incidenten hadden geen connectie met elkaar. Ten slotte valt op, voor wat betreft de spreiding van incidenten in 2024, dat afgezien van de zojuist beschreven situaties, twee keer twee dagen achter elkaar een GRIP-incident plaatsvond. Drie keer vond dit binnen twee dagen plaats.

Incidenten per categorie

Net als voorgaande jaren is 'brand' in 2024 het maatschappelijke thema waarvoor het meest is opgeschaald naar GRIP. Ook de andere thema's die in het afgelopen jaar vaker voorkwamen zien we op vergelijkbare posities terug in de lijst over de vijf jaar voor 2024. Wel zijn de lekkages van gevaarlijke stoffen beduidend toegenomen. Crisis-functionarissen viel verder op dat in het afgelopen jaar verschillende incidenten zijn ontstaan door (verouderde) infrastructuur, of personen van onbegrepen gedrag (incident 18 mei, maar ook een brand), waarbij voorzichtig de vraag werd gesteld of het maatschappelijke problemen niet te veel bij crisisfunctionarissen komt te liggen.

Incidenten per maatschappelijk thema in 2024		
1	Brand	10 keer
2	Lekkage gevaarlijke stof	6 keer
3	Wateroverlast	4 keer
4	Stroomuitval	3 keer
5	Wegongeval, Stankoverlast, Waterongeval, Verwarde persoon, Explosie	1 keer

Incidenten per maatschappelijk thema in afgelopen 5 jaar vóór 2024 (met minimum van 5 keer)		
1	Brand	76 keer
2	Wateroverlast	19 keer
3	Lekkage gevaarlijke stof	10 keer
4	Uitval vitale processen (o.a. stroom) Explosie (inclusief bommelding)	9 keer
5	(Dreigende) instorting	8 keer
6	Waterongeval	7 keer

Planningsstaven

In 2024 zijn er diverse planningsstaven (in verschillende uiteindelijke vormen) in het leven geroepen. Omdat deze vorm van operationele voorbereiding de nodige capaciteit vergt, maar toch anders is dan een GRIP-incident, is de afdeling Crisisbeheersing van de VRR in onderzoek naar de verschillende soorten crisistypen en wat dat vraagt van de diverse crisisfunctionarissen.

In 2024 hebben planningsstaven plaatsgevonden rondom de volgende gebeurtenissen;

- Marathon Rotterdam
- Bomontmanteling Claes de Vrieselaan
- Tour de France Femmes
- C2000/eOCS-storing
- Sinterklaas Intocht Goeree
- Jaarwisseling 2024-2025

Na afloop van de planningsstaf in het kader van de Tour de France Femmes heeft een korte evaluatie plaatsgevonden. Hieruit kwam het inzicht naar voren dat -hoewel er vooraf vragen waren omtrent het nut en de noodzaak van de betrekkelijk arbeidsintensieve planningsstaf- over het algemeen na afloop, iedere individuele kolom profiteert van de goede samenwerking in de voorbereiding. Daarnaast werd benoemd dat het in afstemming 'denken in scenario's een toegevoegde waarde is' voor een regeling als deze. Tenslotte is men met name te spreken over de netwerkfunctie van een dergelijke voorbereiding. Zo wordt onderkent dat netwerken helpt elkaar ook buiten de afstemmomenten te vinden.

2.2 Multidisciplinaire trainingen, oefeningen en workshops

Om te zorgen dat functionarissen met een rol in de regionale crisisorganisatie vakbekwaam blijven, hebben er in de loop van het jaar 2024 verschillende (multidisciplinaire) vakbekwaamheidsactiviteiten plaatsgevonden.

Trainingen

	aantal	beschrijving
CoPI-basisvaardigheidstraining	3	Training in basiskennis crisisbeheersing en kennis van eigen (mono-)disciplines voor functionarissen die een functie (gaan) vervullen in het CoPI.
ROT-sessies	12	Sessies gericht op in het crisisteam vooruitkijken en oefenen met nadenken over mogelijke scenario's.
GBT-oefeningen	8	Normaliter zijn dit oefeningen, maar gezien het hoge aantal nieuwe burgemeesters in de regio hebben deze activiteiten dit jaar meer gediend als training.

Oefeningen

	aantal	beschrijving
Seveso-oefeningen (CoPI, 1x aangevuld met ROT)	6	Oefeningen georganiseerd in samenwerking met plaatselijke Seveso inrichtingen
CoPI-oefeningen	9	3 voltallige teams oefenen 2 dagen met 3 verschillende scenario's, gericht op persoonlijke assertiviteit, teamsamenwerking en overdracht
Heinenoordtunnel table top (CoPI)	2	Oefening gericht op in gebruikname na renovatie en in samenwerking met veiligheidsregio Zuid-Holland-zuid en Rijkswaterstaat
NAM-oefening (CoPI)	1	Oefening samen met de NAM (Nederlandse aardoliemaatschappij) en de Gezamenlijke Brandweer, gericht op onderlinge samenwerking
ROT-oefeningen (1x aangevuld met RBT)	7	4x Brug : Georganiseerd in samenwerking met Rijkswaterstaat en waterschap en gericht op samenwerking met externe partners en tijd-tempo dynamiek 3x Cyber : Gericht op proactiviteit en beeld- en besluitvorming tijdens minder bekende incidentsvorm
'Port Defender': table top bestuurlijk besluitvorming	1	Paralel aan deze oefening van (o.a.) defensie en kustwacht vond er een table top oefening plaats met de Voorzitter Veiligheidsregio

Workshops

	aantal	beschrijving
Grof en extreem geweld	3	Werd gegeven als onderdeel binnen de 2-daagse CoPI-oefeningen
Samenwerking binnen het CoPI	3	Werd gegeven als onderdeel binnen de 2-daagse CoPI-oefeningen
Cyber (ROT)	4	In de eerste helft van het jaar werden workshops rondom het thema cyber gegeven, waardoor tijdens de oefeningen in de tweede helft van het jaar de opgedane kennis in praktijk kon worden gebracht

2.3 Systeemtest

Op 27 juni 2024 vond een systeemtest, zoals bedoeld in het Besluit Veiligheidsregio's art. 2.5.1, plaats, waarin werd opgeschaald tot en met GRIP 3. Een dergelijke systeemtest heeft tot doel om vast te stellen of de hoofdstructuur van de crisisorganisatie goed functioneert. Om dit te toetsen is gebruik gemaakt van de crisisprocessen zoals beschreven in het toetsingskader van de Inspectie Justitie & Veiligheid en het oordeel daarover is gebaseerd op de elementen van het onderdeel 'Uitvoering' van het toetsingskader 'Multidisciplinaire Taakuitvoering Veiligheidsregio's' van de Inspectie Justitie en Veiligheid versie 4.0. De bevindingen zijn verwerkt in een evaluatierapport dat is aangeboden aan de veiligheidsdirectie. De uitkomsten zijn meegenomen in deze analyse van de rode draden over het jaar 2024.

2.4 Overige ontwikkelingen

Programma 'Doorontwikkeling crisisbeheersing'

De veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is in het programma doorontwikkeling crisisbeheersing op weg naar wendbare crisisbeheersing als cyclisch proces, voor kortdurende en langdurige crises. Dit is lijn met de landelijke doorontwikkeling. Als onderdeel hiervan vallen de volgende ontwikkelingen.

Risicomonitoring

Het doel om meer risicogericht te gaan werken, met inzicht, overzicht en vooruitzicht in risico's, is binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond op meerdere plekken belegd. Zo is er de werkgroep Inzicht in Risico's waarin medewerkers vanuit verschillende afdelingen van de veiligheidsregio vooruitkijken naar risico's op middellange termijn. Dit gebeurt onder andere ten behoeve van het regionaal risicoprofiel, maar ook om risico's te duiden in bredere context en samenhang. Tegelijkertijd is er het Veiligheids- informatieknooppunt (VIK) dat zich bezighoudt met een dynamisch actueel risicobeeld voor strategisch, tactisch en operationeel niveau. Hier is onder andere een CaCo-tool gerealiseerd ter automatische beoordeling van brandweermeldingen (85% van totaal) en automatische alertering en alarmering op de nieuwe paggers.

Preparatie

Aan het eind van 2024 is het meerjarenbeleidsplan Leren en Ontwikkelen 2025-2027 ter goedkeuring aangeboden aan de directie Risico- en Crisisbeheersing. Op basis van het plan wordt tijd anders verdeeld tussen opleiden, trainen en oefenen van crisisfunctionarissen, deels gebaseerd op evaluaties om vraaggericht vakbekwaam te blijven. Wat betreft middelen en voorzieningen is de LMS begonnen met het verbeteren van de AV-voorzieningen in de crisisruimten, waarbij zowel kwaliteit als gebruiksgemak leidend zijn.

Respons

Om te komen tot een meer robuuste crisisrespons passend bij het type crisis, is er binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een model ontwikkeld waarin vijf verschillende soorten crisistypen worden onderscheiden. Deze crisistypen verschillen enerzijds op doorlooptijd, en anderzijds op voorbereidingstijd. Bij gebeurtenissen met een lange voorbereidingstijd valt bijvoorbeeld te denken aan planningsstaven.

Daarnaast wordt er vanuit de afdeling crisisbeheersing gewerkt aan een duurzame piketorganisatie. Verdere uiteenzetting over de duurzame piketorganisatie en een actueel overzicht van het aantal functionarissen en ontwikkelingen per piketpool, is te vinden in het volgende hoofdstuk.

Herstel en nafase

Naar aanleiding van verschillende evaluatie- en leerpunten met betrekking tot de nafase, heeft de Veiligheidsdirectie opdracht gegeven om het nafaseproces te concretiseren. Dit is

opgepakt in betrokkenheid van alle VD- en ARC (adviesraad risico- en crisisbeheersing)-disciplines. Daarnaast is in het kader van herstel en nafase in de loop van 2024 een hernieuwd beleid rondom het evalueren van GRIP-incidenten vastgesteld. Ook is er een kennisregisseur op het vlak van evalueren en leren geworven binnen de afdeling crisisbeheersing. Tenslotte is er een TCO-pool specifiek voor de multidisciplines ingericht en opgeleid.

Risico- en Crisiscommunicatie

In het kader van het vergroten van de weerbaarheid, het uithoudingsvermogen en het bevorderen van zelf- en samenredzaamheid van de samenleving is de app Rijnmond Veilig ontwikkeld. Tijdens de wereldhavendagen werd op 6 september de app gelanceerd, middels een grote campagne waarbij ook alle burgemeesters uit de regio waren betrokken. Met de app zijn burgers middels pushmeldingen altijd op de hoogte van incidenten in de buurt of een ingestelde locatie. Daarnaast is er ook een offline beschikbaar handelingsperspectief te vinden, bevat de app een wiki voor minder makkelijk te begrijpen termen, en een voorleesfunctie. De app is inmiddels meer dan 20.000 keer gedownload en is real time ingezet bij verschillende (GRIP-)incidenten in de regio.

Informatie- en netwerkmanagement

In dit kader specifiek zijn er reeds meerdere netwerkmomenten georganiseerd om crisispartners vaker - en ook buiten de crisissituatie om - te treffen. Zo worden partners bijvoorbeeld ook benaderd voor expertsessies met betrekking tot het duiden van risico's. Deze netwerkmomenten worden veelal in gezamenlijkheid met de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid opgepakt, zie alinea hieronder.

Verbinding met andere veiligheidsregio's

De veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond werkt in toenemende mate samen met de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op het gebied van crisisbeheersing. Een sprekend voorbeeld hiervan is de verbindingsdag die september 2024 heeft plaatsgevonden. Deze dag was bestemd voor de operationele functionarissen van de teams CoPI en ROT en liaisons van crisispartners. Naast ruimte om elkaar te ontmoeten, vonden er diverse workshops plaats over grof- en extreem geweld en de samenwerking met de DSI, penitentiaire inrichtingen, cyber, hoogwater, en tenslotte VIK en KCR2.

Verder is er op het gebied van het delen van leerpunten een samenwerking gestart binnen de West-4 coalitie, voortkomend uit het landelijke netwerk crisisbeheersing evalueren, kwaliteit en onderzoek (LNCEKO). Binnen deze coalitie is integraal afgesproken om na afloop van GRIP-incidenten informatieflyers op te stellen met leer- en verbeterpunten en deze met elkaar te delen. Dit is vooruitlopend op de door de NIPV in ontwikkeling zijnde GRIP-Atlas, waarin het mogelijk moet worden om landelijk leerpunten met andere veiligheidsregio's uit te wisselen.

Piketdagen

In 2024 is de afdeling crisisbeheersing begonnen met het organiseren van 'piketdagen' waarbij de overleggen van de verschillende piketpools op dezelfde dag plaatsvinden. Het idee hierachter is dat piketfunctionarissen elkaar ook buiten de crisissituatie en oefeningen om ontmoeten. Tussen de overleggen in is er ruimte voor presentaties of lezingen die relevant zijn voor alle functionarissen. Zo is er bijvoorbeeld een Operationeel Leider uit een andere veiligheidsregio uitgenodigd om te vertellen over de aanpak van een GRIP2 incident in diens regio.

2.5 Opvolging op actiepunten vanuit de Rode dradenanalyse 2023

Terugblikkend op de actiepunten die voortkomen uit de RDA van vorig jaar is al het een en ander gebeurd in de tussenliggende maanden. Hieronder een beknopte lijst met de stand van zaken per geformuleerde actie;

Onderwerp	N	Actie	Stand van zaken
Vakbekwaamheid	1	Intensivering samenwerking en afstemming CaCo's	De CaCo's zijn aangehaakt bij de MOTO werkgroep en oefenen mee
	2	Preparatie Nafase in oefeningen meenemen	Verwerkt in oefeningen in 2024 en gepland in 2025
	3	Missie-analyse en -planning (waaronder scenariodenken en capaciteitsmanagement)	Verwerkt in oefeningen in 2024
	4	Teamdynamiek (herkennen en interventies kunnen doen)	Verwerkt in oefeningen in 2024
	5	Mentale veerkracht	Er is een TCO-pool voor de multi-functionarissen ingericht. Vanuit deze pool wordt hier verder over nagedacht
	6	Ontwikkelen meerjarenoverzicht MOTO kennis, vaardigheden, competenties	Er is een meerjarenbeleidsplan opgesteld voor leren en ontwikkelen
Informatie-management	7	Onderzoeken borging informatiemanagement in verschillende crisisteam	Onderdeel van doorontwikkeling crisisbeheersing
Planvorming	8	Doorontwikkelen hulpmiddelen ROT en CoPI	Onderdeel van doorontwikkeling crisisbeheersing
	9	Actualiseren overdrachtsdocument Nafase	Gepland 2025
	10	Aandacht voor interregionale planvorming	Planvorming wordt afgestemd en gedeeld met buurregio's.
ICT-voorzieningen ROT	11	Oplossen verbindingsproblemen tussen ROT-ruimte en actiecentra.	Opgelost
Coördinatie Nafase	12	Organiseren van coördinatie op de 'nafase achter de voordeur'	Onderdeel van het project concretisering nafase
Evalueren, leren en verbeteren	13	Borgen proces evalueren, leren en verbeteren	Onderdeel van het project concretisering nafase en onderdeel van het plan door-ontwikkeling crisisbeheersing. De clusters leren & ontwikkelen en herstel en nafase geven hier invulling aan

3. Piketorganisatie

In dit hoofdstuk beschrijven we de stand van zaken voor de piketorganisatie bestaande uit de verschillende multidisciplinaire piketten. Ten eerste een beknopt overzicht over het project van de duurzame piketorganisatie en vervolgens een overzicht van de verschillende piketpools met daarin onder andere het aantal functionarissen per pool.

Duurzame piketorganisatie

Het project duurzame projectorganisatie heeft als doel om een betere verbinding te vinden met de piketfunctionarissen, zodat zij kwalitatief goed hun pikettaken voor de multidisciplinaire crisisorganisatie kunnen (blijven) uitvoeren. Dit betreft een traject dat over meerdere jaren loopt, waarvoor in 2024 verschillende concrete resultaten voor de afdeling Crisisbeheersing en de afdeling Communicatie zijn behaald.

Zo is er een onderzoek gedaan met betrekking tot het combineren van piketten vanuit de brandweer met de multidisciplinaire piketten, wat directe input is geweest voor beleid rondom deze combinatie. Ook is onderzoek gedaan naar de personeelsdossiers van de (externe) piketfunctionarissen, met daarin onder andere aandacht voor VOG-profielen, piketdienstverbanden en (reeds bestaande) aanwijzingen voor het rijden in een voorrangsvoertuig.

Daarnaast is er een proeftuin opgetuigd voor de inrichting van de piketorganisatie met een piketverantwoordelijke en piketcoördinator boven een of meerdere piketpoules. Met de proeftuin werd inzichtelijk dat het zwaartepunt voor deze coördinatoren dient te liggen op de personeelszorg en het leren en ontwikkelen van de functionarissen in hun piketpools. In dit kader zijn de piketcoördinatoren bijvoorbeeld begonnen met het voeren van start- en jaargesprekken met de functionarissen in hun pool. Een in 2024 gerealiseerde backoffice houdt zich bezig met de bedrijfsvoering, beheer en logistiek rondom de piketpools. De vernieuwde manier van het organiseren van de piketorganisatie heeft als doel om aan de hand van structuur effectiviteit en uniformiteit te creëren tussen de verschillende piketverantwoordelijken en -coördinatoren. Dit verschil wordt door de piketfunctionarissen opgemerkt en de aandacht en aanpak worden gewaardeerd, omdat het overzicht biedt en het nu duidelijker is waar ze met eventuele vragen naartoe kunnen.

Acties die op korte termijn opgepakt worden hebben betrekking op het herijken van de piketregeling, het opnemen van externe piketfunctionarissen in het personeelsbestand, en een leiderschapstraject op het gebied van leiding en coördinatie binnen de piketorganisatie van de VRR.

Jaaroverzicht 2024

Piketpoules

Globaal overzicht van de hoeveelheid functionarissen binnen de verschillende piketpoules betrokken bij de multidisciplinaire crisisbeheersing

Veiligheidsregio
Rotterdam-Rijnmond

Leiders CoPI

Halverwege het jaar is de negende Leider CoPI na een stageperiode ingestroomd.

Acht van de negen Leiders CoPI zijn in 2024 bij minimaal 1 GRIP incident aanwezig geweest.

9

Operationeel leiders

7

Naast de 2 GRIP2 incidenten, hebben meerdere operationeel leiders in de loop van het jaar het voorzitterschap van een planningsstaf gevoerd. Ook is er meermaals een OL aangesloten bij een SGBO van de politie. Tenslotte zijn 4 OL'en ook Leider CoPI.

Informatiemanagers CoPI/ROT

Nagenoeg alle informatiemanagers vervullen die functie voor zowel CoPI als ROT. Daarnaast vervullen zij indien nodig ook de functie van informatiecoördinator. Gedurende 2024 zijn er 3 IM'ers uitgestroomd, waarvoor 4 nieuwe zijn aangenomen. Zij worden in 2025 opgeleid.

14

CaCo's

10

Vanaf juni is er een voltijdsbezetting gerealiseerd. Naast de piketdienst hebben de CaCo's verschillende portefeuilles verdeeld, waarbij ze aansluiten bij 'koude' taken van crisisbeheersing, zowel voor Rotterdam-Rijnmond als Zuid-Holland Zuid.

Geo-Informatie medewerkers

Er is 1 Geo-informatie medewerker uitgestroomd, waarvoor een nieuwe functionaris is opgeleid ter vervanging. Ook het komende jaar wordt een vervanger opgeleid met oog op een uitstromer.

6

Procesondersteuners

9

Een aantal procesondersteuners worden opgeleid als informatiemanager voor CoPI en ROT, maar maken momenteel vliegreun als procesondersteuner om ervaring op te doen.

Woordvoerders

In 2024 is er een woordvoerder extra opgeleid, waardoor er in 2025 een pool van 9 functionarissen zorgdraagt dat er 24/7 een woordvoerder beschikbaar is vanaf het opschalingsniveau *grote brand*.

8

Hoofd Sectie Communicatie

6

In 2024 zijn er 2 nieuwe functionarissen begonnen in dit piket, terwijl 2 anderen stopten. Hiermee is de pool op volle sterkte.

Communicatieadviseur Analyse & Advies

Zoekend naar een beter format voor de analyse, is vanuit deze pool, samen met de woordvoerders, een nieuw (zacht) piket toegevoegd. De analist kan zich hiermee tijdens een GRIP 2 volledig richten op het maken van de rapportage. De nieuwe Adviseur Sectie Crisiscommunicatie pakt de overige taken in het team op.

6

4. Rode draden

In dit hoofdstuk bespreken we de rode draden die naar voren komen uit de GRIP-incidenten, de systeemtest en de multidisciplinaire oefeningen van het afgelopen jaar. Dit gebeurt aan de hand van de crisisprocessen zoals beschreven in het toetsingskader van de Inspectie Justitie & Veiligheid, te weten;

- Melding en Alarmering;
- Leiding en Coördinatie;
- Informatiemanagement;
- Crisiscommunicatie;
- Afschalen en Nafase.

4.1 Melding en Alarmering

In het toetsingskader staat beschreven dat *'De meldkamer zorgt bij aanvang en tijdens het incident of crisis voor tijdige alarmering en informatie-uitwisseling door eenduidige aansturing'*.

Tijdigheid van de alarmering

In de GRIP-regeling staat beschreven dat de meldkamer binnen 2 minuten start met grootschalig alarmeren. In 2024 is dit in 27 van de 28 keer inderdaad gebeurd. De ene keer dat dit niet is gelukt betrof het incident aan de Brederodestraat (nummer 14 in onderstaande tabel) van 18 mei. Dit incident sloot naadloos aan op de stankoverlast in Ridderkerk, waardoor de lange alarmeringstijd voortkwam uit het feit dat alle crisisfunctionarissen handmatig eerst op 'beschikbaar' moesten worden gezet in het alarmeringssysteem om ze te kunnen alarmeren voor het volgende incident. In realiteit waren de functionarissen reeds op de hoogte van - en zelfs al onderweg naar - het incident aan de Brederodestraat.

	Datum	Incident	GRIP gemaakt	Alarm uit	Ontvangen
1	02-01	IBGS Middel Welplaatweg	17:37:16	17:37:36	20 sec
2	29-01	Explosie en brand Schammenkamp Rotterdam → GRIP 2	20:29:00 22:13:24	20:29:16 22:14:50	16 sec 86 sec
3	09-02	Wateroverlast Vondelingenplaat	13:32:34	13:33:32	58 sec
4	11-02	Wateroverlast Meeuwenhof	13:17:18	13:18:22	64 sec
5	14-02	Wateroverlast Meeuwenhof	13:40:34	13:40:49	15 sec
6	15-02	Zeer grote brand Esso	00:57:13	00:57:26	13 sec
7	29-02	Kraanongeval Valckesteinweg	20:23:56	20:25:18	82 sec
8	01-03	Waterongeval Willemsbrug	08:07:14	08:07:26	12 sec
9	24-04	Zeer grote brand Arrheniusweg	10:24:28	10:25:49	81 sec
10	25-04	Zeer grote brand Waterleidingstraat	07:33:09	07:33:29	20 sec
11	08-05	Grote brand Kapperszaak Mijnsherenlaan	14:49:32	14:50:23	51 sec
12	17-05	Stroomstoring Schiedam	10:52:12	10:53:49	97 sec
13	17-05	Stankoverlast Ridderkerk	20:40:27	20:40:49	22 sec
14	18-05	Verwarde persoon Brederodestraat	01:33:05	01:35:15	130 sec
15	08-07	Zeer grote brand Winkel Spijkenisse	23:32:36	23:33:31	55 sec
16	13-07	Wateroverlast Weverskade	04:08:41	04:10:03	82 sec
17	22-07	Luchtverontreiniging Exxon-Mobil Botlek	16:55:47	16:56:09	22 sec
18	24-07	Lekkage stookolie service terminal Botlek	09:50:19	09:51:28	69 sec
19	03-09	Lekkage zoutzuur Botlek	06:10:03	06:10:30	27 sec
20	03-09	Stroomstoring Europoort	10:14:24	10:15:34	70 sec
21	08-09	Zeer grote brand instelling begeleid wonen	08:38:20	08:38:45	25 sec
22	10-09	Zeer grote brand Allard Piersonstraat	05:01:03	05:01:17	14 sec
23	07-10	Lekkage gevaarlijke stoffen Westlake Epoxy	13:16:48	13:17:10	22 sec
24	30-10	Stroomuitval Franciscus gasthuis	15:09:38	15:11:00	82 sec
25	11-01	Brand Thorbeckestraat	03:39:01	03:39:07	6 sec
26	18-11	IBGS D'Arcyweg	17:58:11	17:58:44	33 sec
27	05-12	Zeer grote brand Garage Gorzenpad	06:23:50	06:24:15	25 sec
28	22-12	Explosie Robert Schumanring	03:42:24	03:42:58	34 sec

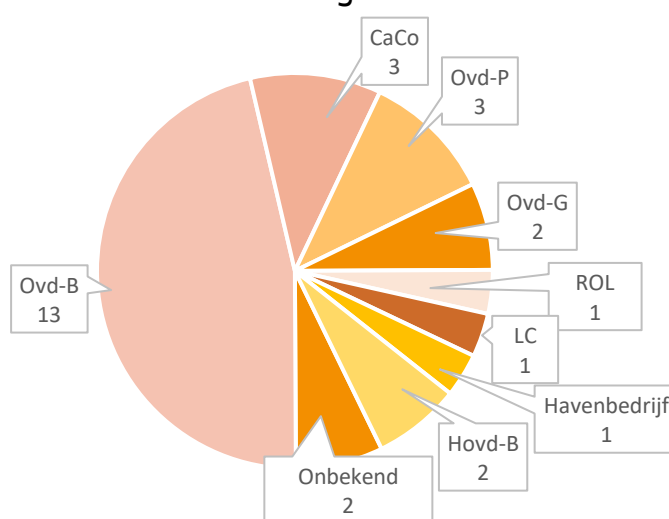
Gemiddeld start de meldkamer met grootschalig alarmeren binnen 47,61 seconden. Als het incident aan de Brederodestraat bij deze berekening buiten beschouwing wordt gelaten komt het gemiddelde uit op 44,56 seconden.

Aanwezigheid CaCo's

Per 1 juni 2024 zijn er genoeg (10) calamiteitencoördinatoren (CaCo) geworven en opgeleid om te garanderen dat er 24/7 een CaCo op de meldkamer aanwezig is. De CaCo zorgt voor de multidisciplinaire aansturing van de meldkamer en deelt het meldkamerbeeld via het LCMS met de betrokken crisisteams. Naast goed contact met Leiders CoPI, Operationeel Leiders, informatiemanagers CoPI en ROT en uiteraard (hoofd)officieren van dienst van de brandweer, hebben de CaCo's ook contact met officieren van dienst bevolkingszorg. Verder staan zij ook in verbinding met diverse netwerkpartners in zowel de regio Rotterdam-Rijnmond als Zuid-Holland Zuid, aangezien zij voor beide regio's werken. Bij deze netwerkpartners valt onder andere te denken aan de omgevingsdienst DCMR, Waterschappen en de Havendienst. De samenwerking wordt als goed ervaren.

In 2024 heeft de CaCo 3 keer besloten op te schalen naar GRIP. De grafiek hieronder geeft weer hoe dat zich verhoudt met andere functies. 'Onbekend' houdt in dat niet duidelijk geregistreerd is wie de uiteindelijke beslissing heeft genomen, nadat er bijvoorbeeld al langere tijd contact is geweest tussen functionarissen. Verder geeft dit schema geen *absoluut* inzicht; het is niet te zien of de functionaris na een gezamenlijk besluit in het motorkap-overleg het besluit heeft doorgegeven, of dat het een individueel besluit van een functionaris betrof.

Wie heeft GRIP gemaakt?

Conclusie: Het proces van Melding en Alarmering binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is op orde. Wel zijn er enkele punten van aandacht. Een aandachtspunt, dat onder andere verder naar voren kwam uit de systeemtest, betreft verdere (informele) afstemming met betrekking tot gemaakte werkafspraken over wie in welke functie opkomt via iTel alert. Bij het incident van 29 februari was de politie namelijk per abuis in eerste instantie niet gealarmeerd, daar zij niet deel uitmaakten van de standaard GRIP1 alarmering in iTel alert. Bij de stroomstoring van 3 september bleken er enkele telefoonnummers van de meldkamer en de CaCo bij partnerorganisaties verouderd. Ook dat kan met een dergelijke afstemming eenvoudig worden opgelost.

4.2 Leiding en Coördinatie

In het toetsingskader staat beschreven dat *'De crisisorganisatie stuurt en coördineert de operationele en bestuurlijke aanpak van een incident of crisis effectief en efficiënt'*.

Afstemming aanpak incident

Binnen en tussen de teams zorgen de functionarissen van de crisisorganisatie in plenaire overleggen voor regelmatige afstemming over de aanpak van het incident. Deze plenaire overleggen, waarin monodisciplinaire informatie wordt ingebracht die multidisciplinair relevant kan zijn, duurden gemiddeld 20 minuten. In dit overleg wordt gewerkt volgens de BOB-structuur en gekeken of gekomen kan worden tot een (gedeeld) multidisciplinair beeld van het incident. Vervolgens wordt er een oordeel gevormd en besluiten genomen. Dit beeld, het oordeel en deze besluiten neemt de crisisfunctionaris na afloop van het plenaire overleg mee naar diens monodisciplinaire kolom. In volgende overleggen word het beeld indien nodig bijgesteld en wordt nagegaan hoe het staat met de acties voortgekomen uit de eerder genomen besluiten.

In 2024 is in verschillende evaluaties van incidenten en ook tijdens de systeemtest naar voren gekomen dat er goed contact is tussen CaCo, Leider CoPI en Operationeel Leider en dat het contact tussen de Informatiemanager en de CaCo positief verloopt. Op deze wijze wordt afgestemd welk team de verschillende taken en vraagstukken oppakt. In enkele gevallen was er zelfs al een aantal uur voor de eventuele uiteindelijke opschaling contact. In 2023 kwam verbetering op dit punt nog als aandachtspunt naar voren. Naast deze afstemming die plaatsvindt in aanloop naar de opschaling, vindt er ook afstemming plaats tijdens de bestrijding van het incident, tussen de plenaire overleggen door. Het is in 2024 ook diverse keren voorgekomen dat op zulke momenten de burgemeester van de betrokken gemeente wordt bijgepraat over het verloop en aanpak van het incident.

Uniformiteit

Tegelijkertijd blijkt dat uniformiteit binnen de afgesproken werkwijzen en structuur in de overlegprocessen van de afzonderlijke teams van uiterst belang blijft. Tussen individuele functionarissen komen echter weleens nuanceverschillen in het naleven van de werkwijzen naar voren. Dit is begrijpelijk, zeker in het licht van de soms hectische crisissituatie. Toch is het een blijvend punt van aandacht om te komen tot een meer uniforme naleving van de afgesproken werkwijzen. Dit blijkt ook uit de ROT-oefeningen die in de loop van 2024 hebben plaatsgevonden.

Conclusie: Het proces van Leiding en Coördinatie binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is op orde. Wel zijn er enkele punten van aandacht. De uniformiteit is een voortdurend punt van aandacht; in elk overleg van van Leiders CoPI en Operationeel Leiders wordt er gesproken over (verschillen in) persoonlijke taakopvatting, zoals wanneer welke liaisons toegang geven tot het plenair overleg. Het is goed om zeker in processen en werkwijzen meer uniformiteit na te streven en vervolgens te handhaven.

Een ander aandachtspunt zit in de taakuitvoering van de CaCo's ten opzichte van leiding en coördinatie van de meldkamer. De incidenten op 3 september toonden aan dat het systeem zoals het nu geregeld is, mogelijk kwetsbaar is in een vergelijkbare situatie. Op die dag werd er, terwijl er in Rotterdam-Rijnmond afzonderlijk een GRIP1 en een GRIP2 plaatsvonden, ook nog voor een GRIP1 opgeschaald in Zuid-Holland Zuid. De CaCo werd in deze -weliswaar hoogstuitzonderlijke- situatie overvraagd.

4.3 Informatiemanagement

In het toetsingskader staat beschreven dat *'De crisisorganisatie en de extern betrokken partners beschikken over tijdige, actuele en relevante informatie gedurende een incident op crisis'*.

LCMS

Situatiebeelden en overige relevante informatie met betrekking tot de bestrijding van het incident wordt door de functionarissen opgesteld en netcentrisch gedeeld met de betrokken crisisteams via LCMS. Hier worden ook besluiten en acties van de verschillende teams gedocumenteerd. In een enkele evaluatie is naar voren gekomen dat, hoewel voor wat betreft cruciale informatie wordt gecontroleerd of het juist is overgekomen, functionarissen die minder vaak deel uit maken van de crisisorganisatie, informatie niet altijd terug kunnen vinden terwijl het wel op de juiste plekken met hen was gedeeld.

RMG-kanalen

Informatiedeling via het gebruik van C2000 randapparatuur middels multidisciplinaire gespreksgroepen (RMG) is in 2024 beoefend in de oefeningen tijdens de CoPI-tweedaagse. In deze oefeningen verliep dit goed, maar over het gehele jaar is er bij enkele incidenten naar voren gekomen dat niet alle functionarissen even goed op de hoogte zijn van het gebruik en werking van randapparatuur, waardoor er voorafgaand aan het eerste multidisciplinaire plenaire overleg verschil kan ontstaan in de beeldvorming.

ICT-faciliteiten ROC en actiecentra

Met name het begin van 2024 kwam er meermaals naar voren dat de ICT-faciliteiten in het ROC en verschillende actiecentra niet altijd voldeden aan de verwachtingen van crisisfunctionarissen. Omdat deze discrepantie mogelijk de informatieuitwisseling tussen de crisisteams kan beïnvloeden, is in samenwerking met de LMS als beheerder van deze faciliteiten, ingezet op het vernieuwen en verbeteren van deze middelen. Hierbij staan de betrouwbaarheid en beschikbaarheid centraal en wordt gelijktijdig het gebruiksgemak verhoogd.

Scenariodenken

Uit de systeemtest van 2024 en de ROT-oefeningen kwam naar voren dat scenariodenken wel wordt gedaan, maar dat het nog wel ruimte biedt voor verbetering. Nu komt dat proces relatief laat op gang, doordat teams blijven hangen in het beeldvormen en gaat het niet verloopt het niet volgens een uniforme structuur. Door het realiseren van werkafspraken over het proces van vastleggen van scenario's en het (vooraf) uitwerken van scenario's door middel van een vastgesteld formulier raken crisisteams meer vertrouwd met het vooruit denken in scenario's.

ICU

De brandweer is in de loop van 2024 gestart met een pilot rondom de inzet van een informatie coördinatie unit (ICU) bij inzetten, om het delen en coördineren van informatie bij brandweerinzetten te vergemakkelijken. Hierin wordt gebruik gemaakt van de ICU uit Zuid-Holland Zuid. Aan het eind van de pilot, medio 2025, wordt een evaluatie opgesteld waarin ook wordt gekeken naar de effecten op de multidisciplinaire crisisbeheersing.

Conclusie: Het proces van Informatiemanagement binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is op orde. Wel zijn er enkele punten van aandacht. Zo blijft het van belang dat alle functionarissen met een rol in de crisisorganisatie bekend zijn met de wijzen waarop informatie gedeeld wordt; hetzij via LCMS of via C2000. Ook blijft het van belang om te trainen en oefenen met scenariodenken.

4.4 Crisiscommunicatie

In het toetsingskader staat beschreven dat *'Met verschillende doelgroepen (zoals getroffen, media, bevolking, verwanten en de interne organisatie) wordt tijdig, doelgericht en regelmatig gecommuniceerd over het incident of de crisis'*.

Afstemming communicatie op behoefte doelgroepen

Met de komst van 'Rijnmondveilig' wordt via meerdere kanalen (app, website, X) gecommuniceerd over incidenten, wat betreft informatievoorziening en handelingsperspectief. Daarnaast komt het ook voor dat er in samenwerking met ketenpartners een bewonersbrief wordt opgesteld voor de periode na afloop van het incident.

Omgevingsanalyses

Standaard wordt er ten tijde van een GRIP-incident minimaal één omgevingsanalyse uitgevoerd om het effect van de communicatie te meten. De analyse en de duiding daarvan worden vervolgens met de crisisteams gedeeld in het multidisciplinaire plenair overleg en via LCMS. Op deze manier worden de uitkomsten meegenomen in het proces van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming ten aanzien van het incident.

NL-Alert

Uit de evaluatie van het incident aan de Schammenkamp (29 januari) kwam naar voren dat de juiste afstemmingslijn omtrent het gebruik van NL-Alert niet was gevolgd, omdat niet alle functionarissen deze kennis paraat hadden. Bij verdere incidenten later in het jaar waar gebruik is gemaakt van NL-Alert is de onderlinge afstemming juist als 'prettig' en 'goed' ervaren.

Conclusie: Het proces van Crisiscommunicatie binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is op orde. Wel zijn er enkele punten van aandacht. Tijdens de systeemtest verliep de afstemming van de lokale sectie communicatie van de gemeente en de stafsectie communicatie van de veiligheidsregio niet optimaal. Overigens is dit verder tijdens incidenten of oefeningen in de loop van 2024 niet naar voren gekomen. Het is goed wanneer deze processen nogmaals naast elkaar worden gelegd en hierover onderlinge afstemming wordt bereikt. Dit kan verder invulling krijgen door het actief betrekken van lokale communicatieteams tijdens CoPI- en ROT-oefeningen.

4.5 Afschalen en Nafase

In het toetsingskader staat beschreven dat *'Na afschaling is sprake van een duidelijke overdracht van activiteiten van de crisisorganisatie naar de 'nafase'-organisatie, waarbij de vervolgactiviteiten zijn belegd'*.

Nafase

Over het algemeen wordt er op een duidelijk moment afgeschaald, dat past bij het verloop van het incident en de daarbijbehorende aanpak. Ook worden er altijd afspraken gemaakt over de activiteiten die de verschillende monodisciplines nog uit te voeren hebben. Toch blijkt uit alle onderdelen waar deze analyse op is gebaseerd dat er meer aandacht nodig is voor het proces van de nafase. Uit meerdere incidenten (de explosie en brand aan de Schammenkamp van 29 januari, de stookolielekkage van 24 juli en de stroomstoring van 3 september) blijkt dat er meer regie nodig is op de nafase van incidenten. Wanneer het multidisciplinaire crisisteam uiteengaat is het onduidelijk wie er coördineert dat afspraken, gemaakt bij het afschalen of uit het overdrachtsdocument, worden opgepakt en nageleefd. De kolommen vallen terug in hun eigen monodisciplinaire werkprocessen, terwijl er soms nog wel multidisciplinair overzicht over het geheel wenselijk is, zonder dat er reden is om opgeschaald te blijven binnen de GRIP-systematiek.

Overdrachtsdocument

Het overdrachtsdocument was een specifiek oefendoel voor de CoPI oefeningen in 2024, maar werd tijdens de oefeningen als te 'te lang' en 'storend' ervaren door functionarissen. Dit komt overeen met het beeld dat voortkomt uit incidenten, waarbij het document wisselend wordt gebruikt en ingevuld. Het is duidelijk dat het geen routine is, wat deels voortkomt uit het feit dat het proces van afschalen en nafase weinig is beoefend de afgelopen jaren tijdens oefeningen. Het evalueren en herzien van het overdrachtsdocument staat reeds op de kalender voor 2025 en past in de bredere concretisering van de nafase.

Conclusie: Het proces van Afschalen en Nafase binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is voor verbetering vatbaar. Zo is het van belang om de verschillende uitgangspunten, taken, rollen en randvoorwaarden voor de betrokken partnerorganisaties na afschaling - en dus in de nafase - scherp te krijgen met oog op de gezamenlijkheid. Onderdeel daarvan is het evalueren en herijken van het overdrachtsdocument dat nu in gebruik is, maar niet altijd even goed gebruikt wordt.

5. Actie- en aandachtspunten

Hieronder volgt een globaal overzicht met punten waarop aandacht benodigd is om het niveau van de operationele prestaties vast te houden en verder omhoog te tillen. Deze punten kunnen zonodig verder geconcretiseerd worden.

Onderwerp	N	Actie
Melding en Alarmering	1	Afstemmen welke partners wanneer gealarmeerd dienen te worden.
	2	Controle op de actualiteit van telefoonnummers van en bij ketenpartners.
Leiding en Coördinatie	3	Kom tot een uniforme werkwijze, o.a. wat betreft de BOB-systematiek. Zorg vervolgens dat deze wijze wordt opgenomen in trainingen en oefeningen.
Informatiemanagement	4	Train en beoefen functionarissen van de crisisorganisatie in brede zin in het delen en vinden van informatie, zoals bijvoorbeeld over portofoon en LCMS. Stel eventueel instructies bij.
	5	Kom tot een methode van scenariodenken en leidt crisisteams hierin op.
Crisiscommunicatie	6	Stem af en oefen met lokale communicatieteams om deze mee te nemen in het proces ten tijde van incidenten.
Afschalen en Nafase	7	Evalueer en herijk het overdrachtsdocument.
	8	Kom tot een concretisering van de nafase in de breedste zin, met daarin de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de verschillende partijen, voor een betere overgang van de crisis- naar reguliere situatie.

Eindoordeel

Over het algemeen kritische processen van crisisbeheersing op orde binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Uiteraard is er altijd ruimte voor verbetering en aanscherping om processen soepeler te doen verlopen. De bovenstaande actie- en aandachtspunten zullen zo snel mogelijk worden opgepakt en worden meegenomen (voor zover dat niet al gebeurde in bijvoorbeeld het project *concretisering nafase*). In de analyse over 2025 zal worden gekeken in hoeverre en welke resultaten hebben plaatsgevonden naar aanleiding van deze lijst.

Proces	Score	Aandachtspunten
Melding en alarmering	Op orde	Controleer werkwijzen met partners
Leiding en Coördinatie	Op orde	Versteviging van uniformiteit
Informatiemanagement	Op orde	Gedeelde bekendheid met middelen
Crisiscommunicatie	Op orde	Oefen met communicatiepartners
Afschalen en Nafase	Voor verbetering vatbaar	Maak concreet wat de nafase omvat